

POZIȚIA ROMÂNIEI
privind
Proiectul de Orientări privind anumite măsuri de ajutor de stat în contextul sistemului de
comercializare a cotelor de emisii de gaze cu efect de seră post 2021

România apreciază în general proiectul de Orientări privind anumite măsuri de ajutor de stat acordate în contextul sistemului de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră după 2021, denumit în continuare **Proiect**.

Agreăm în special:

- faptul că intensitatea de 75% propusă pentru ajutorul de stat nu are caracter degresiv;
- posibilitatea pentru statele membre de a limita expunerea la costurile ETS indirecte, în funcție de valoarea adăugată brută a acestora (VAB);
- prevederile referitoare la actualizarea valorilor de referință privind eficiența consumului de energie electrică și factorii de emisie de CO₂ în 2025 în funcție de datele disponibile și de metodologia îmbunătățită.

Pe de altă parte, apreciem că pentru unele aspecte sunt necesare modificări, și anume:

1) suplimentarea listei sectoarelor eligibile. Nu înțelegem motivul pentru care sectorul producției de cupru (cod CAEN 24.44) nu este inclus în listă având în vedere că (1) ICLI (indirect carbon leakage indicator) este 0,25 și că RAG rating este medium, (2) cuprul are rol major în electrificare și (3) este 100% reciclabil, fiind astfel reprezentativ pentru politica UE în materie de economie circulară.

Un alt sector important care nu se regăsește în lista sectoarelor eligibile este cel aferent țevilor din oțel fără sudură (seamless tubes pipelines) - cod CAEN 24.20, sector strategic pentru economia UE, respectivele produse fiind fabricate în 22 state membre UE.

În România operează 4 mari producători de țevi din oțel fără sudură. Acest sector a fost eligibil în faza 3 ETS, fiind inclus, conform actualelor Orientări ETS în vigoare, în codul 27.10. Totodată, sectorul se confruntă cu o expunere foarte ridicată la emisile de carbon datorită combinației între intensitatea comercială foarte mare și electro - intensitatea ridicată. Similar cuprului, și aceste produse sunt integral reciclabile. Nu în ultimul rând, subliniem că țevile din oțel fără sudură sunt componente importante în realizarea instalațiilor de captare și stocare a CO₂.

Prin urmare, apreciem necesară includerea în lista sectoarelor eligibile a codurilor CAEN 24.44 și 24.20.

În egală măsură, apreciem necesară includerea în lista sectoarelor eligibile și a cimentului și varului. La nivel european, industria îndeplinește criteriul privind intensitatea emisiilor indirecte (să fie de cel puțin 1 kgCO₂/EUR), dar nu-l îndeplinește pe cel privind intensitatea schimburilor comerciale, care ar trebui să fie mai mare de 20%. Intensitatea schimburilor comerciale ar trebui privită în perspectivă, plecând de la datele Institutului Național de Statistică, conform cărora importurile de ciment și clincher de ciment din Ucraina au crescut cu 311% în anul 2019, față de anul 2016, iar importurile din Turcia au crescut cu 126% în aceeași perioadă. Acest trend de creștere a importurilor a avut loc în condițiile în care industria cimentului este considerată a fi protejată prin alocări gratuite pentru emisiile directe.

În condițiile în care regulile privind alocarea pentru perioada post 2021 sunt mult mai stricte (benchmark-ul va scădea și fabricile vor trebui să cumpere aprox. 25% din necesarul de certificate), iar prețul certificatului de CO₂ va depăși 30 de Euro, rezultă o protecție insuficientă la riscul de relocare, România fiind impactată mai puternic decât alte țări europene, deoarece este țară de graniță UE.

2) revizuirea prevederilor secțiunii 5 – Audituri energetice și sisteme de gestionare a energiei.

- a) paragraful 54 prevede că statele membre verifică dacă beneficiarii pun în aplicare recomandările din raportul de audit energetic. În legătură cu această prevedere, semnalăm că în România este în derulare, pe perioada 2014-2024, schema de ajutor de stat care exceptează parțial industriile energo-intensive de la plata contribuției pentru promovarea producției de energie electrică din surse regenerabile. Unul din criteriile de eligibilitate al schemei vizează aplicarea de către beneficiari, pe baza auditurilor energetice, a măsurilor de eficiență energetică. O mare parte din beneficiarii acestei scheme cad și sub incidența **Proiectului**, aspect care conduce, pentru respectivii beneficiari, la o dublare a sarcinilor. Ca urmare în cadrul secțiunii 5 ar trebui introdusă o prevedere conform căreia beneficiarii care, în baza altor scheme de ajutor de stat au obligația punerii în aplicare a unora din măsurile recomandate de auditorii energetici, sunt exceptați de la obligația similară din **Proiect**.
- b) Paragraful 54, lit. b) prevede reducerea amprente de carbon a consumului de energie electrică a beneficiarilor, de exemplu prin instalarea unei instalații de producere a energiei din surse regenerabile la fața locului (acoperind cel puțin 50 % din necesarul lor de energie electrică). Apreciam că cerința de 50% este excesivă din următoarele motive:

- În primul rând, consumul de energie electrică pentru industriile electro-intensive este enorm, iar realizarea unor parcuri eoliene sau solare care să

acopere cel puțin 50% din consum în cadrul site-ului beneficiarului este imposibil de realizat, neexistând suficient spațiu.

- În al doilea rând, de ex. în cazul investițiilor în parcurile eoliene, acestea ar trebui realizate unde resursele eoliene sunt disponibile, ceea ce poate să nu fie cazul în locația în care sunt amplasate site-urile din industrie.
- În al treilea rând, în cazul industriei energo-intensive, o astfel de investiție de anvergură ar limita drastic/ar face imposibile alte investiții economice necesare.

În contextul celor de mai sus, nu obiectăm asupra ideii de realizare de către beneficiari, pe site-urile lor, a unor instalații de producere a energiei electrice din resurse regenerabile de energie, dar cerința trebuie să fie realistă din punct de vedere tehnic, economic și fizic.

- c) Paragraful 54, lit. c) prevede obligația beneficiarilor de a investi o cotă semnificativă de cel puțin 80 % din cuantumul ajutorului în proiecte care duc la reduceri substanțiale ale emisiilor de gaze cu efect de seră ale instalației. Apreciem că această cerință este excesivă, din următoarele considerente:

În cazul industriilor energo-intensive, această cerință nu ar fi fezabilă din punct de vedere economic. Totodată, actualmente multe instalații folosesc deja cele mai bune tehnologii disponibile pentru a reduce costurile de energie, astfel încât, în cazul lor, ar putea fi o marjă limitată pentru creșterea eficienței energetice. În același timp, finanțarea disponibilă pentru alte investiții necesare va fi redusă.

Ca urmare, apreciem necesară eliminarea prevederii referitoare la procent.